

УПУТСТВО ЗА АУТОРЕ

Гласник Удружења архивских радника Републике Српске објављује изворне научне радове, научну критику и приказе, хронике и библиографије из области архивистике, историје и историографије. У *Гласнику* се објављују искључиво оригинални радови.

Ако је рад излаган на научном скупу у виду усменог саопштења, податак о томе наводи се у посебној напомени у дну прве странице.

Рад дјелимично настао на основу одбрањене докторске дисертације може да обухвати до 30% њеног садржаја, уз упућивање на докторску дисертацију.

У рубрици *Прикази* објављују се осврти на издања која у тренутку пријема нису старија од двије године. У приказу се наводи име аутора приказаног дјела, издавач, мјесто и година издавања те број страница. У лијевом горњем углу прве странице приказа наводи се име аутора приказа, институција у којој је запослен те његова имејл адреса.

Гласник објављује и осврте на научне и стручне скупове, конференције, радионице и сличне догађаје од интереса за научну и стручну јавност.

Предајом рада аутор гарантује да су сви подаци у раду тачни, како они који се тичу самога истраживања тако и подаци о коришћеној литератури те наводи из литературе.

1. Предаја рукописа

Електронска верзија рукописа у .doc или .pdf формату доставља се на електронску адресу arhivrs@inecco.net. У електронској верзији рукописа не наводе се подаци о аутору, већ се дају у тексту електронске поруке (назив и сједиште установе, електронска адреса аутора). Ако је аутора више, за сваког од њих се наводе тражени подаци.

Рок за предају радова је 15. новембар.

Својим пристанком на објављивање аутори дају *Гласнику* право првог објављивања у штампаном и електронском формату.

2. Поступак рецензирања

По пријему рада Редакција, узимајући у обзир тему и обим истраживања, у року од недељу дана одлучује да ли рад одговара профилу *Гласника* и да ли ће бити послат на рецензирање. Радове рецензирају два квалификована рецензента. Поступак рецензирања је анониман у оба смјера. На основу рецензија Редакција доноси одлуку да се рад:

- 1) прихвата за објављивање у изворном облику,
- 2) прихвата уколико аутор изврши неопходне измјене и преправке рада у складу са примједбама рецензената, или
- 3) одбија.

Уколико се рецензије разликују, Редакција може да затражи мишљење трећег рецензента. Ревидирана верзија рада шаље се рецензенту/рецензентима на поновни увид и оцјену, или је, у случају мањих исправки, прегледа главни и одговорни уредник (или један од чланова Редакције), након чега Редакција доноси одлуку о објављивању.

У року од мјесец дана од пријема рукописа аутор се обавјештава о томе да ли је рад прихваћен за објављивање и даје му се рок за евентуалну прераду или допуну рада. Аутор је дужан да у року од пет дана коригује рад уколико је то од њега затражено.

Рецензирању подлијежу текстови у рубрикама *Архивистика* и *Историографија*.

Лектуру радова обезбјеђује Редакција, при чему је релевантан *Правопис српско-га језика* Митра Пешикана, Јована Јерковића и Мате Пижурце (Нови Сад: Матица

српска, 2011).

Редакција задржава право да аутору врати ради исправке рад који садржи много словних грешака.

3. Структура рада

Рад садржи: име и презиме, афилијацију и електронску адресу аутора, наслов, сажетак и кључне ријечи на српском, сажетак и кључне ријечи на енглеском језику, основни текст, списак цитиране литературе и резиме.

Дужина рада треба да буде до једног ауторског табака (16 страница). У зависности од тематике, а у договору са Редакцијом, рад може да буде дужи.

Обавезан редосљед елемената рада:

1) име и презиме аутора: у оригиналним и прегледним радовима изнад наслова, уз лијеву маргину, у приказима и освртима испод текста, уз десну маргину, италиком; назив и број пројекта/програма у оквиру којег је чланак настао наводи се у фусноти везаној звјездицом за наслов рада;

2) наслов рада;

3) сажетак (100–250 ријечи) садржи кратак приказ садржаја рада из којег су видљиви његова сврха, методи и резултати истраживања те закључак рада, на српском и енглеском језику, лијева маргина увучена 1,5 ст у односу на основни текст;

4) кључне ријечи (до 10) на српском и енглеском језику; лијева маргина је увучена 1,5 ст у односу на основни текст;

5) основни текст;

6) извори; цитирана литература: централно поравнање;

7) резиме (сажет опис садржине рада, тј. проширени сажетак, до 1/10 обима основног текста): име аутора уз лијеву маргину, наслов рада (верзалом, центрирано), испод наслова Р е з и м е (центрирано и спационирано), текст резимеа; уколико је рад на српском језику, резиме може да буде на енглеском, њемачком или руском; уколико је рад на страном језику, резиме је на српском; ако аутор није у могућности да обезбиједи резиме на одговарајућем језику, треба да га напише на језику рада, а Редакција ће обезбиједити његово пређење;

8) назив и адреса установе у којој је аутор запослен и електронска адреса аутора, уз лијеву маргину (у приказима уз десну); називи сложених организација треба да одражавају хијерархију њихове структуре, један испод другог.

Прегледни рад који не садржи оригиналне резултате истраживања треба да пружи цјеловит и критички приказ одређеног проблема и релевантне литературе, нову синтезу научних информација, да укаже на сличности, разлике и недостатке у постојећој литератури и др. Прегледни рад треба да садржи и теоријски заснован став аутора.

4. Форматирање текста

1) стандардни: А4; маргине 2,54 мм (један инч);

2) фонт: Times New Roman; други фонтови употребљени у тексту достављају се као посебан фајл;

3) величина слова: наслов 14 поинта, верзално, централно поравнање, болд; основни текст 12 поинта; сажетак, кључне ријечи, фусноте, извори, цитирана литература, резиме, назив и адреса установе и електронска адреса аутора 10 поинта;

4) проред: 1,5; у фуснотама 1;

5) напомене: у дну стране (фусноте), искључиво аргументативне; обострано поравнање;

6) за наглашавање се користи италики (не болд);

7) наслови појединих сегмената рада исписују се верзално, болдирани и уз обострано поравнање; пожељно је да буду нумерисани (1., 1.1., 1.2., 1.2.1. итд.); параграфи 1, 2. итд. одвојени од основног текста празним редом прије и послије њега; наслови појединих сегмената другог нивоа наводсе се малим словима, обострано поравнати, такође одвојени од основног текста једним редом; наслови сегмената трећег нивоа исписују се са размаком (*Spacing*) од шест поинта;

8) графички прилози требају да буду припремљени за црно-бијелу штампу; величину и сложеност графичких прилога треба прилагодити формату часописа (20 x 25 cm). Графички прилози се обавезно нумеришу (нпр. Сл. 1). Изнад графичког прилога исписује се назив, а испод прилога извор из којег је преузет; фотографије се достављају и као посебан фајл, скениране у резолуцији не мањој од 150 dpi.

9) странице се не нумеришу;

10) ријечи на страном језику се наводе у италику и у загради; нпр. (енгл. *Software*).

5. Форматирање цитата, референци и литературе

5.1. Цитати

5.1.1. Наслови посебних публикација који се помињу у раду исписују се италиком;

5.1.2. цитат се даје под двоструким знацима навода, а цитат унутар цитата под једноструким знацима навода ('...'); пожељно је цитирање према изворном тексту (оригиналу); уколико се цитира преведени рад, у напомени се наводе библиографски подаци о оригиналу;

5.1.3. краћи цитати (до три реда) дају се унутар текста, док се дужи издвајају из основног текста (увучени), са извором цитата датим на крају;

5.1.4. примјер се исписује италиком, а његов превод под једноструким знацима навода ('...').

5.2. Цитирање референци

5.2.1. Библиографска парентеза, као уметнута скраћеница у тексту која упућује на потпуни библиографски податак о дјелу које се цитира, наведен на крају рада, састоји се од отворене угласте заграде, презимена аутора (обично, године објављивања рада који се цитира, те ознаке странице с које је цитат преузет и затворене угласте заграде). Презиме аутора наводи се у изворном облику и писму. Примјер:

[Ивић • 1986: 128] за библиографску јединицу: Ивић, Павле (1986). *Српски народ и његов језик*. 2. изд. Београд: Српска књижевна задруга.

5.2.2. Ако се цитира више сусједних страница истог рада, дају се цифре које се односе на прву и посљедњу страницу која се цитира, а између њих се ставља црта, на примјер:

[Ивић • 1986: 128–130] за библиографску јединицу: Ивић, Павле (1986). *Српски народ и*

његов језик. 2. изд. Београд: Српска књижевна задруга.

5.2.3. Ако се цитира више страница истог рада које нису у низу, цифре које се односе на странице у цитираном раду одвајају се запетом, на примјер:

[Ивић • 1986: 128, 130, 145] за библиографску јединицу: Ивић, Павле (1986). *Српски народ и његов језик*. 2. изд. Београд: Српска књижевна задруга.

5.2.4. Уколико је ријеч о страном аутору, презиме изван парентезе транскрибује се на језик на коме је написан основни текст рада, али се у парентези презиме даје према изворном облику и писму, на примјер:

[Short • 1996: 106] за библиографску јединицу: Short, John Rennie (1996). *The Urban Order: An Introduction to Cities, Culture, and Power*. Oxford: Blackwell Publishing.

5.2.5. Када се у раду помиње више радова које је један аутор публикувао исте године, у текстуалној библиографској напомени потребно је одговарајућим азбучним словом прецизирати о којој је библиографској одредници из коначног списка литературе ријеч. На исти начин потребно је обиљежити библиографску јединицу и у списку цитиране литературе. Примјер:

[Murphy • 1974a: 12].

5.2.6. Уколико библиографски извор има више аутора, у уметнутој библиографској напомени наводи се презиме првог аутора, док се презимена осталих аутора замјењују скраћеницом „и др.” (односно „et al.”, ако је библиографски извор на страним језицима који користе латинично писмо):

[Ивић и др. • 2007] за библиографску јединицу: Ивић, Павле; Иван Клајн, Митар Пешикан и Бранислав Брборић (2007). *Српски језички приручник*. 4. изд. Београд: Београдска књига.

[Poss et al. • 2000] за библиографску јединицу: Poss, Christopher; Bryan Lowes and Leslie Chadwick (2000). *Dictionary of Economics*. 3rd ed. Glasgow: Harper Collins.

5.2.7. Ако је из контекста јасно који је аутор цитиран или парафразиран, у текстуалној библиографској напомени није потребно наводити презиме аутора. Примјер:

Према Марфијевом истраживању [1974: 207], први сачувани трактат из те области срочио је бенедиктинац Алберик из Монте Касина у другој половини 11. века.

5.2.8. Радови истог аутора наводе се хронолошким редом:

(Петровић 2011; 2013);

5.2.9. Ако се у парентези упућује на радове двају или више аутора, податке о сваком сљедећем раду треба одвојити тачка-запетом (;). Примјер:

[Белић • 1958; Стевановић • 1968].

5.2.10. Ако је у раду, услед немогућности да се користи примарни извор, преузет навод из секундарног извора, у парентези се, уз податак о аутору секундарног извора, наводи и ријеч „према”:

„Усменост” и „народност” бугарштина Ненад Љубинковић доводи у везу с прилагођеношћу средини [према Килибарда • 1979: 7].

5.2.11. Рукописи се цитирају према фолијацији (нпр. 2а–3б), а не према пагинацији, изузев у случају да је рукопис пагиниран;

Референце се интегришу у основни текст.

Све референце у тексту наводе се као и први пут, односно не користе се облици попут „ibid“, „op cit.“, „исти“, „нав. дј.“, „н. д.“ и слично.

5.3. Цитирање литературе

У текстовима писаним ћирилицом најприје се наводе, према азбучном реду презимена аутора, радови објављени ћирилицом, а затим (према абecedном реду презимена аутора) радови објављени латиницом. У текстовима писаним латиницом редослед је обрнут; сви редови осим првог увучени су за 1,5 ст употребом тзв. „висећег“ параграфа.

Цитирана литература даје се при крају рада у засебном одјелку. У овом одјелку разрешавају се библиографске парентезе скраћено наведене у тексту. Библиографске јединице (референце) наводе се по азбучном или абecedном реду презимена првог или јединог аутора како је оно наведено у парентези у тексту. Прво се азбучним редом наводе презимена првог или јединог аутора чији су радови објављени ћирилицом, а затим се абecedним редом наводе презимена првог или јединог аутора чији су радови објављени латиницом. Ако опис библиографске јединице обухвата неколико редова, сви редови осим првог увучени су удесно за два словна места (висећи параграф).

Пошто се цитирана литература користи за библиометријску и наукометријску анализу аутора, часописа и самих радова, молимо ауторе да прије достављања рукописа пажљиво провјере списак литературе, као и само цитирање у тексту.

Цитирана литература наводи се према стандарду за цитирање Матице српске (МСЦ):

5.3.1. Монографска публикација

Презиме, име аутора и (евентуално) средње слово. Наслов књиге. Уколико је превод, податак о преводиоцу. Приређивач или нека друга врста ауторства. Податак о издању или броју томова. Мјесто издавања: издавач, година издања. Примјер:

Петровић, Нада. *Самарџићи у Великом рату и Војсци Краљевине СХС/Југославије 1914–1941*. Бањалука: Удружење архивских радника Републике Српске, 2017.

5.3.2. Монографска публикација двају или више аутора

У случају ауторства двају или више аутора, након података за првог дају (средње слово – очество) и презиме другог и осталих аутора, међусобно одвојених запетом. Примјер:

Стојнић, Бојан; Верица Стошић М. *Љекарска комора Врбаске бановине 1929–1941*. Бањалука: Удружење архивских радника Републике Српске, 2012.

Ако није дат податак о издању, подразумијева се да је ријеч о првом издању. У случају 2, 3, 4. итд. издања редни број издања може се навести као у првом параграфу *Упутства за монографске публикације* (Податак о издању или броју томова). Примјер:

5.3.3. Монографска публикација с корпоративним аутором

Комисија, асоцијација, организација, уз коју на насловној страни није наведено име индивидуалног аутора, преузима улогу корпоративног аутора. Примјер:

Република Србија. Републички завод за статистику (2008). *Два века развоја Србије: Статистички преглед*. Београд: РЗС.

5.3.4. Анонимна дјела

Дјела за која се не може установити аутор препознају се по своме наслову. Примјер:

Српске народне загонетке (1877). Уредио и издао Стојан Новаковић. Београд: Задужбина Чупићева.

5.3.5. Зборник радова с конференције

Душан Поповић /ур./ (2018). *Привреда Босанске Крајине 1878–1941*. Научни скуп, Бањалука, 20–21. август 2013. Бањалука: Удружење архивских радника Републике Српске – Архив Републике Српске.

5.3.6. Монографска публикација с више издавача

Палибрк Сукић, Несиба (2005). *Руске избеглице у Панчеву: 1919–1941*. Предговор: Алексеј Арсењев. Панчево: Градска библиотека и Историјски архив.

5.3.7. Монографска публикација с више издавача и више мјеста издања

Јеринг, Рудолф фон (1998). *Циљ у праву*. Београд: Службени лист СРЈ, Подгорица: ЦИД и Сремски Карловци и Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.

5.3.8. Монографска публикација с једним издавачем лоцираним у више мјеста издања

а) у два мјеста издања наводе се оба мјеста.

Black, John (2002). *A Dictionary of Economics*. Oxford and New York: Oxford University Press.

б) У више од два мјеста издања наводи се само једно мјесто (сједиште издавача) и додаје „итд.” (односно „etc.”, ако је публикација објављена на језику који користи латинично писмо).

Vannock, Graham et al. (2003). *Dictionary of Economics*. London etc.: Penguin Books.

5.3.9. Фототипско издање

Презиме, име аутора. *Наслов књиге*. Мјесто првог издања, година првог издања. Мјесто поновљеног, фототипског издања: издавач, година репринт издања. Примјер:

Хаци-Васиљевић, Јован. *Јужна стара Србија. Кумановска област*. Београд, 1909. Врање: Књижевна заједница „Борисав Станковић”, 2014.

5.3.10. Секундарно ауторство

Зборници научних радова описују се према имену уредника или приређивача.

Презиме, име уредника (или приређивача). *Наслов дјела*. Мјесто издања: издавач, година издања. Примјер:

Радовановић, Милорад /ур./ (1996). *Српски језик на крају века*. Београд: Институт за српски језик САНУ и Службени гласник.

5.3.11. Рукопис

Презиме, име. *Наслов рукописа* (ако постоји или ако је у науци добио општеприхваћено име). Мјесто настанка. Институција у којој се налази, сигнатура, година настанка. Примјер:

Николић, Јован. *Песмарица*. Темишвар. Архив САНУ у Београду, сигн. 8552/264/5, 1780–1783.

Рукописи се цитирају према фолијацији (на примјер, 2а–3б), а не према пагинацији, изузев у случајевима кад је рукопис пагиниран.

5.3.12. Прилог у серијској/периодичној публикацији

Презиме, име аутора и (евентуално) средње слово – очество. Наслов текста у публикацији. *Наслов часописа*, годиште или том публикације, година (или потпун датум) издања, број свеске: стране на којима се текст налази.

Рибникар, Јара (2004). Нова стара прича. *Летопис Матице српске*, књ. 473, св. 3 (март 2004): 265–269.

5.3.13. Чланак или поглавље у књизи

Спиридоновић, Срђан (1998). Како је метар настао и како је доспео у Србију, у: Тодор И. Подгорац (ур.). *Наука и техника у Србији друге половине века 1854–1904*. Крагујевац: Универзитет у Крагујевцу, 868–884.

5.3.14. Прилог у новинама

Презиме, име аутора. Наслов текста. *Наслов новина*, датум, странице. Примјер: Кљакић, Слободан (2004). Черчилов рат звезда против Хитлера. *Политика*, 1. 7. 2004, 5.

5.3.15. Рад у зборнику радова

Презиме, име аутора и (евентуално) средње слово – очество. Наслов текста у публикацији: стране на којима се текст налази. У зборнику: Име (евентуално средње слово – очество) и презиме уредника (или приређивача). *Наслов дјела*. Мјесто издања: издавач, година издања.

5.3.16. Архивски извори (необјављени)

По правилу, податке о архивским изворима требало би наводити сљедећим редосљедом:

1. Име архива (пуно и/или скраћено); пример: Архив Србије (АС)
2. Назив фонда или збирке (пуно и/или скраћено); пример: Министарство финансија (МФ)
3. Година
4. Одјелци и серије у оквиру фондова и збирки
5. Подаци о количини грађе.

Количина је изражена бројем књига, кутија, фасцикли, свежњева, регистратора и сл. За техничке инвентарске јединице, које су најчешће употребљаване као јединице мјере, користе се скраћенице:

д.	досије	п.	повез
књ.	књига	рег.	регистратор
ком.	комад	св.	свежањ
кут.	кутија	свес.	свеска
о.	омот	ф.	фасцикла
п.	пакет		

Количина је изражена бројем књига, кутија, фасцикли, свежњева, регистратора и сл. За техничке инвентарске јединице, које су најчешће употребљаване као јединице мјере, користе се скраћенице: скраћено, потребно је одмах после наслова *Архивска грађа* навести списак свих скраћеница које се под тим насловом користе. То се односи и

на податке о архивској грађи у страним архивима, односно на архивске податке који се наводе на страним језицима.

5.3.17. Објављена архивска грађа

Као монографске и/или друге сличне публикације.

5.3.18. Правни прописи и судска рјешења

Пуни назив прописа (скраћени назив прописа – акроним). *Гласило у коме је пропис објављен*, број (бр.) гласила и година објављивања (обично скраћено – задње двије цифре). Примјер:

Закон о архивској дјелатности, *Службени гласник Републике Српске*, бр. 119/2008.

Ако је пропис мијењан и допуњаван, наводе се сукцесивно бројеви и године објављивања измјена и допуна. Примјер:

Закон о основама система васпитања и образовања (ЗОСВО). *Службени гласник РС*, бр. 62/03, 64/03, 58/04 и 62/04

Члан, став и тачка прописа означавају се скраћеницама чл., ст. и т. Иза последњег броја се не ставља тачка. Примјер:

Чл. 5, ст. 2, т. 3 или чл. 5, 6, 9 и 10 или чл. 4–12

Навођење судских одлука треба да пружи што потпуније податке. Ако су архивирани, онда се наводе као необјављени архивски извори, а ако су објављене, онда се наводе као монографске и/или друге публикације.

5.3.19. Монографска публикација доступна on-line

Презиме, име аутора. *Наслов књиге*, <адреса с интернета> Датум преузимања. Примјер:

Veltman, K. H. *Augmented Books, knowledge and culture*.

Доступно на: <<http://www.isoc.org/inet2000/cdproceedings/6d/6d>> Приступљено: 2. 2. 2002.

5.3.20. Прилог у серијској/периодичној публикацији доступан on-line

Презиме, име аутора. Наслов текста. *Наслов периодичне публикације*. Датум периодичне публикације. Име базе података. Датум преузимања. Примјер:

Toit, A. Teaching Infopreneurship: students' perspective. *ASLIB Proceedings*. February 2000. Proquest. 21. 2. 2000.

5.3.21. Прилог у енциклопедији доступан on-line:

Назив одреднице. *Наслов енциклопедије*. <адреса с интернета> Датум преузимања. Примјер:

Wilde, Oscar. *Encyclopedia Americana*. Доступно на: <<http://www.encyclopedia.com/doc/1G1-92614715.html>>. Приступљено: 5. 2. 2008.

5.3.22. Дигитални идентификатор објекта (DOI = Digital Object Identifier)

Монографске публикације и прилози у серијској/периодичној публикацији доступни on-line (текст, слика, аудио/видео запис, софтвер итд.) могу током времена да промијене адресу на интернету (или се промијени назив веб странице), тако да се јавила потреба да им се додијели трајан идентификатор помоћу кога је тражени објект могуће пронаћи. У ту сврху најчешће се користи DOI систем.

Презиме, име аутора. Наслов текста. *Наслов периодичне публикације*. Датум периодичне публикације. DOI. Примјер:

Nikolic, Ivana. Publishing in Serbia. *Slavic and East European Information Resources*, Volume 1, Issue 2 and 3, February 2001: 85–126. DOI: 10.1300/J167v01n02_03
<www.inlbrmaworld.com/smpp/.../content~db=all~content =a904437540 > 30. 1. 2010.

У том случају не треба наводити <Име базе података> и Датум преузимања (у горњем примјеру – 3. ред).

5.3.23. Прилог у енциклопедији и његов DOI

Презиме, име аутора. Назив одреднице. *Наслов енциклопедије*. Податак о издању или броју томова. DOI. Примјер:

Paskin, Norman. Digital Object Identifier (DOI®) System. *Encyclopedia of Library and Information Sciences*. Third Edition. DOI: 10.1081/E/ELIS3-120044418

6. Табеларни и графички прикази

Табеларни и графички прикази треба да буду дати на једнообразан начин, у складу с одабраним дисциплинарним стандардом опремања чланака. Наслове свих приказа, а по могућству и њихов текстуални садржај, дати двојезично, на српском језику (односно језику рада) и на енглеском језику. Табеларни и графички прикази морају бити нумерисани, а обавезно позивање на њих у тексту даје се у обичним заградама (табела 1 или слика 1) итд., с позивом: видјети.

7. Захвалница

Захвалница се исписује као посебан одјељак, прије одјељка *Цитирана литература*. У захвалници се дају подаци о истраживању из ког је проистекао рад понуђен за објављивање, о финансијеру тог истраживања, као и захвалност лицима која су на различите начине допринијела настанку рада.

Душан Поповић, главни и одговорни уредник